

Predstavitev knjige *Ptice treh viharjev*

Predstavljamo vam knjigo ***Ptice treh viharjev***, pričevanja Vipavk in Vipavcev, rojenih v drugi četrtini dvajsetega stoletja, ki jih je zbrala in uredila **Ingrid Patricia Boben**. Gre za življenjske zgodbe zavednih primorskih ljudi, ki so na svoji koži občutili krutost treh totalitarnih režimov. Ni bilo lahko odpirati že zaklenjenih vrat spominov na svoje družine in krivice, ki so jih doživljali. Kljub vsemu so ohranili dobroto v srcu in se veselili vsake svetlobe na temnem nebu.

V dvajsetih pričevanjih je prikazano življenje od otroštva, mladosti in zrelih let, ki je kljub revščini in pomanjkanju ohranilo upanje, vero in optimizem.

Večina se spominja šolskih dni pod fašizmom, učiteljev in učiteljic, ki so jih takrat učili. Nekateri so jih topli, na druge pa imajo tudi lepe spomine. Načrtno so zatirali slovenski jezik. Slovensko so smeli govoriti samo doma in v cerkvi. Duhovniki so pri verouku otroke učili tudi pisati, brati in prepevati v materinem jeziku.

V knjigi je dragoceno prepletanje zgodovinske, etnografske in socialne pripovedi »malih«¹ vipavskih ljudi. Posebna odlika je, da je jezik pripovedovanja domač, klen in vključuje številne narečne besede.

Največ pričevalcev je kmečkega porekla, zato so zelo dragocene pripovedi o delu na polju, v vinogradu, v gozdu in v hlevu: kako so obdelovali zemljo in kakšno orodje so uporabljali.

Omenjena so tudi gospodinjska opravila: kuhanje, pranje, delo na vrtu in pri živini.

Dragoceni so njihovi spomini na socialno življenje mladih, nevednost in skrivanje stvari, za katere so menili, da se ne spodobijo ali so celo greh. Tako je bilo tudi s plesi, ki so jih nekateri obsojali, vendar so mladi radi plesali. Takrat je bila to ena redkih družabnosti.

Opisana so tudi praznovanja ob prejemu zakramentov: krst, prvo obhajilo, birma in poroke ter slovesnosti, ki so spremljale te družinske dogodke.

Knjigo dopolnjuje izbor pesmi primorskih oz. vipavskih pesnikov. V zadnjem delu knjige je obširen slovar narečnih besed z razlago in izvorom (1400 gesel). Sledi kratka predstavitev osebnosti in zgodovinskih dogodkov, ki so pogosto omenjeni v pričevanjih.

Dodano je tudi skrbno izbrano slikovno gradivo, fotografije in dokumenti, so večinoma iz družinskih albumov.

Posebna pozornost je namenjena gospe Magdi Rodman, zaslužni ohranjevalki spomina, ki je v Ingrid našla prizadevno nadaljevalko zapisovanja spomina in tradicije.

Tako je usoda domačinov iztrgana pozabi v življenjskih pripovedih starejše generacije Vipavk, Vipavcev in okoličanov.

Predstavitev knjige bo **v nedeljo, 17. novembra 2024, ob 17. uri na Škofijski gimnaziji v Vipavi**. Knjiga bo tudi naprodaj. Vljudno vabljeni!

Lucijan Bratuš